

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Кж I 2300/05
23.02.2006. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Новице Пековића, председника већа, Слободана Газиводе, Соње Манојловић, Драгана Аћимовића и Анђелке Станковић, чланова већа са саветником Јеленом Петковић-Милојковић, као записничарем, у кривичном предмету АА, због кривичног дела силовања из члана 103. став 1. КЗ РС и др., одлучујући о жалбама оптуженог АА и његовог браниоца, адв. ББ, изјављеним против пресуде Окружног суда у Неготину К.1/05 од 02.06.2005. године, у седници већа одржаној у смислу одредбе члана 375. ЗКП-а, у одсуству уредно обавештеног Републичког јавног тужиоца, а у присуству оптуженог АА и његовог браниоца, адв. ББ, дана 23.02.2006. године, донео је

ПРЕСУДУ

УВАЖЕЊЕМ жалби оптуженог АА и његовог браниоца и по службеној дужности ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Окружног суда у Неготину К.бр.1/05 од 02.06.2005. године, тако што Врховни суд радње оптуженог описане у изреци првостепене пресуде правно квалификује као кривично дело силовање из члана 178. став 1. Кривичног законика ("Сл. гласник РС", бр.85/05 од 06.10.2005. године), па оптуженог АА за то кривично дело ОСУЂУЈЕ на казну затвора у трајању од 6-шест година и 6-шест месеци, у коју му се урачунава време проведено у притвору од 31.08.2002. године до 24.12.2002. године и од 25.06.2004. године па надаље.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Неготину К.1/05 од 02.06.2005. године, опт. АА, оглашен је кривим због извршења кривичног дела силовања из члана 103. став 1. КЗ РС, у стицају са кривичним делом противприродног блуда из члана 110. став 1. КЗ РС, па му је суд за кривично дело из члана 103. став 1. КЗ РС, утврдио казну затвора у трајању од пет година, за кривично дело из члана 110. став 1. КЗ РС утврдио му је казну затвора у трајању од две године и шест месеци, па га је осудио на јединствену казну затвора у трајању од седам година у коју му се урачунава време проведено у притвору од 31.08.2002. године до 24.12.2002. године и од 25.06.2004. године па надаље.

Том пресудом оптужени АА, обавезан је да у корист буџетских средстава суда на име паушала плати износ од 15.000,00 динара, а на име трошкова кривичног поступка износ од 92.087,41 динар, у року од 15 дана.

Против ове пресуде жалбе су изјавили:

- оптужени АА из свих законских разлога, са предлогом да Врховни суд побијану пресуду укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење, уз захтев да он и његов бранилац буду обавештени о седници већа другостепеног суда,

- бранилац оптуженог АА, адв. ББ, због битне повреде одредаба кривичног поступка, због повреде кривичног закона, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, због одлуке о казни и како то произилази из садржине жалбе и због одлуке о трошковима кривичног поступка, са предлогом да Врховни суд побијану пресуду укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење, уз захтев да он и оптужени буду обавештени о седници већа другостепеног суда.

Републички јавни тужилац Србије у поднеску Ктж.2493/05 од 20.12.2005. године предложио је да се жалбе оптуженог и његовог браниоца као неосноване одбију.

Врховни суд је одржао седницу већа у смислу одредбе члана 375. ЗКП-а, у одсуству уредно обавештеног Републичког јавног тужиоца, а у присуству оптуженог АА и његовог браниоца, адв. ББ, на којој је размотрио све списе предмета заједно са побијаном пресудом, па је по оцени жалбених навода и предлога и става Републичког јавног тужиоца, датог у напред наведеном писменом поднеску, нашао:

Побијана пресуда не садржи битне повреде одредаба кривичног поступка, на које Врховни суд, као другостепени пази по службеној дужности, а тако ни битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 11. ЗКП-а, на коју се неосновано жалбом оптуженог указује, јер је изрека пресуде разумљива и садржи јасан и потпун опис инкриминисаних кривичноправних радњи. Стога је Врховни суд супротне жалбене наводе оптуженог да је побијана пресуда донета уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 11. ЗКП-а, оцењује неоснованим.

Осим тога, по налажењу Врховног суда, неосновано се жалбама оптуженог АА и његовог браниоца указује да је првостепени суд побијану пресуду донео уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 368. став 2. ЗКП-а, јер је првостепени суд, супротно овим жалбеним наводима, у смислу одредбе члана 394. ЗКП-а, и извео све процесне радње (вештачење оштећене), и распрасио сва спорна питања (да ли је оптужени могао знати да је оштећена малолетна, да ли је оптужени критичном приликом према оштећеној применио силу и претњу, ради савладавања отпора оштећене како би је принудио на обљубу и у чему се састојао отпор оштећене), на које је указано решењем Врховног суда Србије Кж.І 1740/04 од 14.12.2004. године, па је правилном оценом изведених доказа, како појединачно тако и у међусобној вези, заједно са одбраном оптуженог, потпуно и одређено навео које чињенице и из којих доказа је узео као доказане. Стога се супротни жалбени наводи оптуженог и његовог браниоца да је побијана пресуда донета уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 368. став 2. ЗКП-а, показују неоснованим.

Побијајући првостепену пресуду због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, оптужени и његов бранилац у својим жалбама указују да је првостепени суд погрешном оценом изведених доказа поклатио веру исказу сведока оштећене ЦЦ, чији исказ доводе у сумњу посебно због тога што је исти у супротности са одбраном оптуженог који извршење кривичноправних радњи у питању не признаје.

Изнете жалбене наводе Врховни суд оцењује неоснованим.

Наиме, првостепени суд је на основу доказа које је извео и оценио, а пре свега на основу исказа сведока оштећене ЦЦ, несумњиво утврдио чињенично стање, како је то описано у изреци те пресуде. Тако, чињеницу да је оптужени критичном приликом употребом силе према оштећеној - ударајући је отвореном шаком у пределу лица и истовремено јој претечи да ће је "пребити као пса", принудио оштећену ЦЦ на обљубу и противприродни блуд, тако што је својим полним органом продро у полни орган оштећене, а потом свој полни орган ставио у њена уста, након чега је наставио са вршењем обљубе, првостепени суд је правилно утврдио на основу исказа сведока оштећене ЦЦ, која је о овоме уверљиво и доследно описала радње које је оптужени према њој критичном приликом предузео. Исказ сведока оштећене првостепени суд је правилно, као истинит прихватио јер је поткрепљен како исказом сведока ДД, бабе по мајци оштећене, која је у овоме навела да јој је оштећена након што је критичног јутра дошла код ње кући узнемирана и дрхтећи, испричала да ју је оптужени АА силовао, и показала јој повреде тела које је том приликом задобила, након чега је догађај пријављен полицији, тако и исказом сведока ЕЕ, која је у овоме навела да јој је оштећена испричала да ју је АА силовао, о чему се првостепени суд на страни 20, пасус трећи и пасус четврти, и страни 21, пасус први образложења побијане пресуде изјаснио, анализирајући исказ овог сведока. Поред тога, исказ сведока оштећене потврђен је и материјалним доказима - извештајем лекара специјалисте - гинеколога др ФФ, са исказом овог вештака, у коме је навео да је дана 31.08.2002. године за време свог дежурства у преподневним сатима извршио гинеколошки преглед оштећене којом приликом је, с обзиром и на начин вршења овог прегледа констатовао свеже крвене подливе на унутрашњој страни десне бутине оштећене, плаво-црвене боје, које, по правилној оцени првостепеног суда, по својој локализацији управо одговарају начину на који је оптужени према оштећеној применио силу, а како је то она представила у свом исказу. Такође је овај вештак навео и да је приликом тог прегледа код оштећене констатовао и повреду у виду свежег расцепа промера 0,5 цм на самом улазу у вагину, на задњој спојници, која је настала 6-8 сати пре извршеног прегледа, те да ове повреде указују на насилну обљубу. Такође, исказ оштећене поткрепљен је и налазом и мишљењем вештака хирурга др ГГ са исказом овог вештака у коме је навео да је код оштећене констатовао повреду у виду крвног подлива и отока мањих димензија на доњој усни са леве стране, плаво-љубичасте боје, а која повреда би имала и додатне карактеристике уколико би настала на начин како то оптужени тврди, а што није случај. С тим у вези правилан је закључак првостепеног суда да су сила и претња коју је оптужени критичном приликом предузео према оштећеној довољни за сламање њеног отпора о чему је на страни 32, пасус 2. и 3. и страни 33. пасус 1. и 2. образложења побијане пресуде, дао исцрпне и аргументоване разлоге које у свему

прихвата и Врховни суд. Осим тога, исказ оштећене првостепени суд је правилно, као истинит прихватио и због тога што се из налаза и мишљења вештака неуропсихијатра др ХХ са његовим исказом, као и из налаза и мишљења вештака клиничког психолога ЈЈ утврђује да се оштећена ЦЦ, при давању својих исказа не служи лажима и конфабулацијама, а поред тога и психопатска структура личности оптуженог са тенденцијом понашања по обрасцу који се не уклапа у социјалне, етичке и моралне принципе, а што се огледа и у избору млађих сексуалних партнерки уз повремено испољавање агресивног понашања, а што произилази из налаза и мишљења вештака неуропсихијатра др КК, по правилној оцени првостепеног суда управо упућује на закључак да се оптужени критичном приликом према оштећеној понашао према том обрасцу, дакле на начин како је то оштећена у свом исказу представила.

Имајући у виду изнето, Врховни суд супротне жалбене наводе оптуженог и његовог браниоца којима се истиче да оптужени критичном приликом није према оштећеној применио силу и претњу, већ да је иста добровољно пристала на сексуални однос, као и да оптужени није свој полни орган ставио у уста оштећене, посебно доводећи у сумњу њен исказ, оцењује неоснованим, а жалбом оптуженог предложено извођење нових доказа, сувишним.

Правилан је закључак првостепеног суда да је оптужени критичном приликом био делимично смањено урачунљив, али не битно, као и то да је инкриминисане радње предузео са директним умишљајем, о чему је на страни 29. пасус 6, страни 30, пасус 4, страни 31, пасус 1 и страни 34, пасус 3, образложења побијане пресуде дао јасне, исцрпне и уверљиве разлоге, које као правилне у свему прихвата и Врховни суд, па се супротни жалбени наводи оптуженог и његовог браниоца којима се оспорава утврђени облик кривице, показује неоснованим.

Врховни суд је ценио и остале жалбене наводе оптуженог и његовог браниоца којима се полемише са оценом доказа од стране првостепеног суда, као и оне којима се оспорава правилност утврђеног чињеничног стања, па налази да су исти без утицаја на другачији исход овог кривичног поступка.

По оцени Врховног суда првостепени суд је на потпуно и правилно утврђено чињенично стање правилно радње оптуженог квалификовао као кривично дело силовања из члана 103. став 1. КЗ РС, у стицају са кривичним делом противприродни блуд из члана 110. став 1. КЗ РС, и о објективним и субјективним елементима тих кривичних дела дао потребне и правилне разлоге у образложењу побијане пресуде.

Међутим, с обзиром да је 01.01.2006. године ступио на снагу Кривични законик ("Сл. гласник РС", број 85/05 од 06.10.2005. године, у даљем тексту "КЗ"), то је Врховни суд, по службеној дужности, примењујући најблажи закон у смислу одредбе члана 5. став 2. КЗ нашао да се на кривично-правне радње оптуженог описане у изреци првостепене пресуде има применити правна квалификација кривичног дела силовања из члана 178. став 1. КЗ, које кривично дело је конципирано на нов начин, тако да, осим обљубе, обухвата и оне полне радње које се са њом могу изједначити, а реч је о оралном коитусу, који се с обзиром да је у питању полна радња има изједначити са обљубом. Дакле, кривично дело противприродни блуд није декриминализовано, већ су радње тог кривичног дела обухваћене кривичним делом силовања из члана 178. став 1. КЗ.

Осим тога том законском одредбом (члан 178. став 1. КЗ), прописана је казна затвора од 2-10 година, која је блажа од оне прописане одредбом члана 103. став 1. КЗ РС (најмање једну годину, дакле до 15 година затвора), и одредбом члана 110. став 1. КЗ РС (најмање једну годину, дакле до 15 година затвора), који су важили у време извршења инкриминисаних кривично-правних радњи, па је, дакле, Кривични законик блажи за оптужног од КЗРС.

Стога је Врховни суд поступајући у смислу одредбе члана 380. став 1. тачка 2. ЗКП-а, по службеној дужности, са напред наведених разлога, преиначио првостепену пресуду у погледу правне оцене дела, налазећи да се у радњама оптуженог стичу законска обележја кривичног дела силовања из члана 178. став 1. Кривичног законика.

Одлучујући о кривичноправној санкцији, с обзиром на измењену правну квалификацију кривичног дела, Врховни суд је и уважењем жалбе оптуженог и његовог браниоца првостепену пресуду и у погледу одлуке о казни преиначио, тако што је оптуженог АА, уместо казне затвора у трајању од 7-седам година са урачунавањем времена проведеног у притвору, која му је изречена првостепеном пресудом, осудио на казну затвора у трајању од шест година и шест месеци, уз урачунавање времена проведеног у притвору, а

како је то дато у изреци ове пресуде. При одмеравању казне, Врховни суд је узео у обзир тежину дела чија је квалификација преиначењем првостепене пресуде у одређеној мери ублажена и остале олакшавајуће околности (члан 54. КЗ), која се односи на то да је урачунљивост оптуженог у време предузимања кривичноправних радњи у питању била делимично смањена, али не битно, да је без имовине и без запослења, а од отежавајућих околности јачину угрожавања заштићеног добра које се управо огледа у последицама које извршене инкриминисане радње у питању остављају на личност оштећене, будући да су управљене против полне слободе исте, као и чињеницу да је оптужени раније вишеструко осуђиван и то за истоврсна кривична дела. Стога је, по оцени Врховног суда тако одмерена казна сразмерна израженој друштвеној осуди за кривично дело у питању и кривичној одговорности оптуженог, те довољна и нужна за остварење законом предвиђене сврхе кажњавања из члана 42. КЗ.

Како се жалбама оптуженог АА и његовог браниоца одлука о трошковима кривичног поступка истиче само као жалбени основ, без образложења истога, то се Врховни суд, у смислу одредбе члана 380. став 2. ЗКП-а, ограничио само на испитивање повреде из члана 380. став 1. тачка 1. и тачка 2. ЗКП-а.

Са изнетих разлога, а на основу одредбе члана 391. став 1. ЗКП-а, Врховни суд је одлучио као у изреци ове пресуде.

Председник већа-судија,

Новица Пековић, с.р.

Записничар

Јелена Петковић-Милојковић, с.р.,

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић